

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studenta:</i>	INGRID ŠTASTNÁ
<i>Studijní obor:</i>	Rehabilitační - psychosociální péče o postižené děti, dospělé a seniory
<i>Vedoucí bakalářské práce:</i>	Mgr. Tomáš Kohoutek
<i>Katedra:</i>	KPP
<i>Název bakalářské práce:</i>	ŠIKANA NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE
<i>Volba tématu:</i>	Aktuální, užitečné
<i>Cíl práce a jeho naplnění:</i>	Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn částečně
<i>Struktura práce:</i>	Logická
<i>Práce s literaturou:</i>	Zdařilá, autorka využila adekvátní odbornou literaturu i odpovídající směrnice
<i>Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):</i>	Adekvátní povaze práce
<i>Přínosy bakalářské práce:</i>	Vlastní názory opřené o výsledky empirického výzkumu
<i>Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:</i>	Vybrané výsledky lze uplatnit
<i>Formální stránka:</i>	Výborná
<i>Jazyková stránka:</i>	Po gramatické i stylistické stránce přijatelná

Slovní hodnocení práce:

Autorka zvolila téma relevantní z hlediska oboru studia, z hlediska jeho aktuálnosti a jak uvádí, tak i osobně významné. Šikaně mezi dětmi a mládeží je sice věnována značná pozornost v odborné literatuře, reálné zkušenosti mohou ale svědčit spíše o rozšířeném přehlížení tohoto problému a o bezradnosti těch, kteří by mohli přispět k řešení případů šikany (učitelů, výchovných poradců), ale i samotných obětí šikany a nakonec i jejích původců.

Adekvátně tomuto stavu formulovala výzkumné otázky – cílem práce bylo zjišťovat postoje rodičů a učitelů k šikanovaným dětem, přinést návrhy, jak lze v prostředí základní školy šikaně předcházet a věnovat se dopadům šikany na psychiku dětí.

V teoretické části nastiňuje situaci, adekvátně definuje šikanu a popisuje její formy, věnuje se právnímu kontextu a především účastníkům šikany na pomyslných „obou stranách barikády“ (žákům i učitelům v každé z hlavních pozic agresora i oběti) i jejich typologizaci. Neopomíjí dynamiku šikany, na níž se již podílí i širší společenství správně zmiňuje např. dopady na kolektiv školní třídy jako celku, adekvátní pozornost věnuje dopadům na individuální rovině (fyzickým, psychickým i sociálním důsledkům), zvláštní oddíl též možnostem prevence šikany. Více prostoru mohla poskytnout pro otázky řešení situací, kdy k šikaně již dochází a výhodám a nevýhodám různých přístupů – jde totiž o otázku v pravém smyslu oborovou (SP-V), bez jejíhož oslovení práce zůstává orientována na nepříliš propracovaný model „zločin a trest“ (příčemž k Dostojevského hloubce psychologie postav

má bohužel daleko). Dalšími nedostatky teoretické části je sporadické citování bez uvedení strany (s. 6), místy neadekvátní volba hovorového slovníku („kantor“ – s. 17, s. 67, „...z toho mají žáci srandu“ – s. 21), stereotypní pohled na účastníky šikany včetně vnitřních rozporů (např. obecná charakteristika agresora a jeho rodiny – s. 16 – je následována typologií, která se uvedeným ze 2/3 neshoduje). Navzdory uvedeným nedostatkům považuji teoretickou část za informativní a účelnou z hlediska koncipování výzkumu.

Ten je koncipován jako kvalitativní, informace autorka čerpala z rozhovorů s trojicí někdejších obětí šikany, s jedním respondentem označeným za agresora, dvěma pedagogy, školním psychologem a rodičem šikanovaného dítěte. Tato diverzifikace měla napomoci vytvořit plastický obraz na základě konfrontace různých stanovisek, což se autorce zčásti zdařilo, ne vždy však využila všechny možnosti, které dobrý výběr respondentů nabídl. Rozhovory byly adekvátně koncipovány po stránce struktury, což umožnilo také přehledně prezentovat výsledky, i zde lze ale nalézt rezervu v tom, že jsou na začátku charakterizovány jako polostrukturované, přičemž opuštění nebo doplnění předem daného schématu tam, kde by to bylo účelné, z dalšího textu není patrné. K hlavním výsledkům (které ale mohou být artefaktem výběru) patří zjištění o nedostatečné prevenci a řešení šikany na základních školách (tento stav vzhledem k výpovědím možná ještě i podcenila, když označila přístup obou respondentů pedagogů za ukázkový a nezbyvala se ani nedostatky v postupu školního psychologa) a o přetrvávajícím psychickém rozrušení obětí (dokonce s odstupem řady let). Výrazně rušivě v této části působí například rozhovor s „agresorem“ – při adekvátní analytické hloubce by jí muselo být už po první odpovědi jasné, že nejde o typického pachatele šikany a druhá položená otázka by nemohla (otrocky dle připraveného schématu) znít „Jak jste obětí šikanoval?“. Téma stereotypů je v práci častým kamenem úrazu a zdá se, že autorčinou „slepou skvrnou“. I v této podobě však považuji práci pro daný kvalifikační stupeň za přijatelnou.

Práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka:

DOBŘE

Otázky k ústní obhajobě práce:

Pokuste se odlišit šikanu a konflikt mezi žáky.

Co je to sociální stigmatizace? Jaký dopad může mít pro toho, kdo je označen za pachatele šikany?

Jak lze při řešení šikany předcházet stigmatizaci oběti i agresora?

V Brně dne 2. 6. 2014

Mgr. Tomáš Kohoutek